

IMPORTANȚA TRANSPORTULUI AERIAN ÎN TURISMUL INTERNAȚIONAL

Roman LIVANDOVSKI

Igor MELNIC

1,2, Academia de Studii Economice din Moldova
mun. Chișinău, str. Mitropolit Bănulescu – Bodonii, 61.

tel.: 060002300, 069094512

e-mail: melnicigor74@gmail.com, roman_turism@yahoo.com

Abstract:

Purpose of the work. The purpose of this paper is to present the importance of studying and knowing the air transportation in tourism

There are close links between air transport and international tourism. The latter, in a significant way has an impact on the development and stimulation of changes in aviation and, in particular, this applies to establishing new routes or increasing competition by the emergence of new air carriers.

Working methods. As a research method, scientific knowledge was used, which allowed the perception and sensing of the essence of the air transportation in tourism.

Thanks to competitive prices and continually increasing offer of air connections to various places in the world, demand for tourism is growing trend. Among the factors hampering the development of aviation tourism, the following should be included: maintaining the visa requirement for many countries, the threat of terrorist attacks, and a set of factors in the structure of tourism and safety issue.

The results of the paper. As a result of the study carried out, a clear and multilateral definition of the concept was given - the air transportation, the influence factors of this, the importance of air transportation in tourism.

This paper focuses on the air transport and its impacts on the economy and environment, and its benefits for the development of tourism. The main aim of this research is to highlight the importance of air transport in international tourism.

Keywords: Aviation, Tourism, Air Transport, International Tourism, Air Travel.

JEL: Q52, Q57

Introducere

Există legături strânse între transportul aerian și turismul internațional. Acesta din urmă, în mod semnificativ, are impact asupra dezvoltării și stimulării schimbărilor în aviație și, în special, se aplică pentru a crea noi rute sau a crește competiția prin apariția de noi transportatori. Pe de altă parte, transportul aerian este un element important al proceselor de globalizare actuale și, datorită creșterii dependențelor de internaționalizare din cadrul economiei globale, este deschis la noi provocări și se adaptează nevoilor utilizatorilor săi. Un rol important în efectele asupra potențialului de creștere al turismului internațional îl joacă statele lumii, a căror sarcină este de a promova dezvoltarea transportului aerian și, prin urmare, de a stimula economia națională și multe dintre zonele sale. Statele trebuie să aibă date macroeconomice adecvate privind cererea cetățenilor săi, pentru a determina gradul de activitate în domeniul transporturilor aeriene în relațiile bilaterale și multilaterale cu alte state sau să țină seama de ceilalți factori pentru a contribui eficient la dezvoltarea turismului internațional.

Prin urmare, este necesar să se indice evoluția tendințelor globale în transportul aerian și impactul acestuia asupra dezvoltării turismului internațional.

Legăturile transportului aerian cu turismul internațional

Avem de a face cu turismul internațional, atunci când o persoană intenționează să călătorească într-o altă țară decât reședința obișnuită. Există o mulțime de definiții ale turismului în literatura de specialitate. În general, este vorba despre fenomenul mișcărilor voluntare ale populației pentru a

afla un nou mediu, un alt stil de viață și cultură. Turismul este în strânsă legătură cu operațiunile de transport și, astfel, se dezvoltă datorită diverselor mijloace de transport. În cazul călătoriilor în afara granițelor unui stat, avem de a face cu turismul internațional.

Datorită naturii operațiunilor, transportul poate fi național sau internațional. Cea mai mare parte a zborurilor efectuate de transportul aerian are loc între state, iar serviciile naționale sunt de obicei doar o completare pentru transportatorii naționali. Deși unii transportatori sunt specializați doar în zboruri interne, acest lucru este profitabil doar atunci când avem în vedere o piață internă mare, cum ar fi China sau SUA. O schimbare care a fost făcută în aviație în a doua jumătate a secolului al XX-lea a fost crucială. Este vorba despre liberalizarea acestui sector, care a permis dezvoltarea turismului internațional.

Procesele de liberalizare din sectorul aviației din anumite regiuni ale lumii au avansat mult. Liberalizarea presupune eliminarea barierelor în dezvoltarea aviației civile între state prin reducerea rolului statului în activitățile diverșilor actori. Timp de mai multe decenii, transportul aerian a fost domeniul guvernelor individuale ale statelor, care au decis asupra tuturor aspectelor sale: numărul de conexiuni, rute, tarife. În multe state a existat o practică comună, aceea că rutele neprofitabile au fost deseori menținute, în timp ce zborurile cu cerere mare nu au fost dezvoltate sau chiar eliminate. Prin urmare, turismul internațional a fost o ramură cu potențial de creștere redus. Biletele costisitoare și operațiunile rare au însemnat că avionul era mijlocul de transport de elită, un lux pe care puțini își puteau permite pentru a călători într-un alt stat.

În timp ce procesele de liberalizare au început în SUA în 1978 și apoi în Uniunea Europeană de la mijlocul anilor 1980 ai secolului trecut au evidențiat marea cerere de servicii aeriene și, prin urmare, apariția multor transportatori noi, care au început extinderea pieței pe sistem low-cost. Au contribuit la o creștere a călătoriilor internaționale, care păstrează aceste tendințe de la începutul anilor 1990 până în prezent.

Factorii care împiedică dezvoltarea turismului aerian

Dezvoltarea turismului în unele state (în special în zone insulare și îndepărtate) depinde exclusiv de posibilitățile și disponibilitatea serviciilor aeriene. Astfel, restricționarea sau închiderea conexiunilor aeriene cu țara respectivă ar duce la aceeași dependență în raport cu turismul.

Cu toate acestea, există factori care determină dezvoltarea turismului și, prin urmare, transportul aerian și invers. În primul rând, menținerea cerinței de viză de către mai multe state. Eliminarea acestei bariere va contribui cu siguranță la creșterea cererii de turism. Dacă luăm în considerare două state care sunt departe unul de celălalt, deci singura posibilitate ar fi practic o călătorie aeriană. Menținerea cerinței de viză pare a fi în lumea modernă o barieră economică. Apare de obicei într-o relație: stat bogat - stat sărac. Statele mai dezvoltate își protejează piața și locurile de muncă pentru resortisanții lor împotriva afluxului de resortisanți din alte state. Lipsa acestei cerințe ar putea perturba funcționarea normală a economiei și poate contribui la reducerea nivelului de trai în țară.

În al doilea rând, amenințarea atacurilor teroriste. Acest element constituie încă o sursă de îngrijorare în majoritatea statelor în ceea ce privește dezvoltarea impetuoasă a turismului și aviației. Nici o țară din lume nu este în măsură să elimine complet această amenințare. Autoritățile responsabile pentru protecția aviației trebuie să fie în continuă vigilență și să răspundă la orice raportări despre o posibilă tentativă teroristă. Principiul de bază este, de fapt, vigilența. După atacul terorist asupra World Trade Center (Centrul Comerțului Mondial) din New York și a Pentagonului din Statele Unite ale Americii, în septembrie 2001, au crescut controalele personale și s-au înăspriț verificările pentru bagaje și securitate, precum și procedurile de siguranță modernizate și implementate pe aeroporturile din

întreaga lume. Aviația și aeroporturile, în special, vor fi întotdeauna în centrul atenției teroriștilor ca un loc potrivit pentru atacuri. Este rezonabil și necesar să se mențină standarde ridicate de siguranță pe întregul sector al aviației. Cu toate acestea, trebuie luat în considerare dezvoltarea turismului internațional atunci când călătorești cu avionul. Odată cu amenințarea teroristă, colectarea de către autoritățile a unui stat a informațiilor despre acei turiști care călătoresc cu avionul devine necesară. Aceasta este o zonă deosebit de sensibilă, deoarece se referă la informațiile de bază despre călător, și anume, despre călătoriile sale anterioare, obiectivele respectivelor vizite, datele. În acest caz, acordul dintre UE și SUA din 2004 privind prelucrarea și transferul datelor cu caracter personal a fost anulat de Curtea de Justiție a Uniunii Europene în mai 2006. Negocierile ulterioare între cele două părți interesate au dus la un nou acord adoptat în iulie 2007.

În al treilea rând, un set de factori de organizare a turismului trebuie implementat. Situația periferică a unui stat sau a unei locații specifice nu este o problemă, în măsura în care turistul are posibilitatea de a ajunge acolo pe calea aerului. Aeroportul de conectare cu regiunea vizitată este benefic atât pentru turiști, cât și pentru dezvoltarea economiei locale. Crearea de standarde ridicate în domeniul serviciilor aeriene stimulează, de asemenea, turismul. Din păcate, există încă o restricție rezultată dintr-un număr mic de aeroporturi relativ deschise și accesibile, ceea ce face ca potențialul dezvoltării turismului internațional să nu fie utilizat pe deplin.

Factorii care stimulează dezvoltarea turismului aviației

Beneficiile pentru industria companiilor aeriene rezultate în urma eliminării acestor bariere vor fi semnificative. Aceasta va extinde întregul sector al aviației și, ca urmare a acestor activități, efectele vor fi următoarele:

- a) dezvoltarea întregului sector și, ca urmare a acestor activități, vor exista tot mai mulți transportatori aerieni care oferă servicii între statele în cauză,
- b) îmbunătățirea calității serviciilor;
- c) creșterea nivelului general de securitate;
- d) modernizarea și extinderea aeroporturilor pentru a se adapta și face față cererii crescute, datorită creșterii cererii de călătorie aeriană;
- e) în același timp, va exista o scădere a ratei șomajului cauzată de creșterea ocupării forței de muncă în diverse companii din sectorul aviației.

Pot fi găsite o mulțime de beneficii pentru dezvoltarea turismului care vine din liberalizare. Datorită prețurilor competitive și ofertei în continuă creștere a conexiunilor aeriene în diverse regiuni ale lumii, cererea pentru turism este în tendință de creștere. În același timp, trebuie subliniat faptul că eliminarea barierelor menționate mai sus poate avea un efect pozitiv asupra dezvoltării turismului. Trebuie menționat exemplul statelor membre ale Uniunii Europene, care au anulat cerința de viză între ele, iar instituția controalelor la frontierele interne a fost anulată. Datorită acestei facilitări, turismul este dezvoltat între statele membre în cadrul zonei Schengen. Tot mai mulți turiști călătoresc cu avionul, deoarece a devenit mai ușor și aceasta nu implică o procedură greoaie de control.

Activitățile turistice includ beneficii pentru multe companii hoteliere, catering, transport etc. Multe țări din lume își propun dezvoltarea turismului, deoarece este un factor important de progres și dezvoltare și constituie o pondere semnificativă în produsul intern brut (PIB) al fiecărui stat. Turismul în multe țări poate crește aproape exclusiv pe baza sectorului transportului aerian, deoarece este aproape singurul mijloc de transport pentru turiștii care vizitează țara.

Un alt factor care stimulează dezvoltarea turismului aviației este siguranța acestui mod de transport.

Transportul aerian este unul dintre cele mai sigure mijloace de comunicare. Accidentele, deși uneori foarte spectaculoase și care provoacă moartea tuturor sau a multora dintre pasageri, sunt extrem de rare, ținând cont de gradul de intensitate a numărului de călătorii. Acest lucru se datorează din cauza a cel puțin două motive principale.

În primul rând, calitatea tehnologică a aeronavelor fabricate devine din ce în ce mai perfectă. Industria aerospațială folosește toate cele mai noi soluții tehnice pentru a spori siguranța pasagerilor și a echipajului.

În al doilea rând, un mare grad de siguranță a aviației se datorează existenței unor forme moderne de navigație prin satelit. Cu această tehnologie este posibil să se asigure un control și o gestionare mai sigură a traficului aerian. Cele mai importante sisteme de navigație prin satelit includ: sistemul american GPS (Sistem de poziționare globală), Russian Glonass și European Galileo, care este în prezent implementat. Galileo ar trebui să fie disponibil pentru toți utilizatorii civili până în 2020, după ce toți cei 30 de sateliți de navigație sunt puși pe orbită geostaționară. Aceasta va fi descoperirea sistemului de navigație pentru întreaga lume, deoarece va reduce monopolul actualului sistem GPS american. Europa va avea propriul sistem de navigație independent, cu mai multe beneficii pentru utilizatori, inclusiv turismul.

Dezvoltarea transportului aerian în Uniunea Europeană și impactul asupra turismului

În ciuda multor caracteristici și interacțiuni comune, diferența de abordare a turismului și a transportului aerian în legislația Uniunii Europene este semnificativă. Politica aeriană este sfera competenței exclusive a Uniunii Europene, având în vedere faptul că aceasta se află în cadrul politicii comune de transport. În acest context, statele membre trebuie să utilizeze în primul rând legislația Uniunii Europene în acest domeniu. Deși articolul 4 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene (TFUE) prevede că politica de transport nu intră în competența comună a statelor membre, însă în secțiunea privind transportul (titlul VI din tratat), este specificat clar că această sferă este pusă în aplicare în cadrul politicii comune de transport. Statele membre pot pune în aplicare numai astfel de dispoziții, care nu sunt rezervate organismelor Uniunii și nu sunt supuse jurisdicției lor sau trebuie să pună în aplicare recomandările Uniunii Europene emise sub formă de directive.

În timp ce turismul a fost în legislația actuală separat în mod clar de acțiunile de natură europeană. În conformitate cu dispozițiile articolului 6 din TFUE, Uniunea Europeană are doar puterea de a promova, coordona și completa politica turistică realizată de fiecare stat membru. În conformitate cu articolul 195 din TFUE, Uniunea Europeană poate completa acțiunile statelor membre în sectorul turismului prin:

- a) încurajarea creării unui mediu favorabil dezvoltării de întreprinderi în acest sector;
- b) promovarea cooperării între statele membre, în special prin schimbul de bune practici,
- c) dezvoltarea unei abordări integrate a turismului și asigurarea includerii acestui sector în alte domenii ale politicii UE.

Pe de altă parte, politica aviației a Uniunii Europene, chiar dacă aceasta a fost consacrată în Tratatul din 1957, nu a fost pusă în aplicare de aproape 30 de ani. Motivul principal a fost lipsa de interes a organismelor comunitare și a statelor membre de a reglementa acest sector la nivel comunitar (în prezent: Uniunea Europeană). De asemenea, politica de liberalizare a transportului aerian în Statele Unite ale Americii a devenit un impuls major pentru demararea punerii în aplicare a politicii aviației comune în Uniunea Europeană.

Primul pas a fost hotărârea Curții Europene a Uniunii Europene din 1974 privind aplicarea normelor generale de concurență cuprinse în Tratatul Comunității Europene și transportului aerian, care a fost confirmată ulterior în următoarea hotărâre a Curții Europene a Uniunii Europene,

publicată în 1986 sub numele Nouvelles Frontieres. De asemenea, Curtea a considerat că se aplică în continuare normele tratatului privind protecția concurenței în sectorul aviației.

Odată cu punerea în aplicare a unei politici comune a UE, sectorul industriei turismului a început să se dezvolte. Eliminarea barierelor interne și punerea în aplicare treptată a libertății de circulație a persoanelor, serviciilor și capitalurilor au dus la creșterea cererii de turism în Uniunea Europeană. Europa este o destinație turistică atractivă în lume. Există o mulțime de locuri din Europa care atrag turiști din întreaga lume. Ca mijloc de transport, aceștia din urmă aleg de obicei transportul aerian.

Norme pentru organizarea turismului aerian

Astăzi, piața mondială a organizatorilor turismului aerian este o rețea de numeroase întreprinderi, instituții și organizații care sunt interrelaționate. Organizatorii de călătorii aeriene trebuie să ofere servicii atractive la un nivel de calitate adecvat. Atât organizarea națională cât și internațională a călătoriilor aeriene, necesită calificări formale ale personalului și expertiză (specializare) în acest domeniu. Datorită acestei conexiuni reciproce a industriei turismului, transportul aerian sporește și forța de muncă în aceste sectoare. Funcționarea corespunzătoare a sistemului de organizare a turismului aerian este indispensabilă pentru a minimiza sau exclude pericolul factorului uman în pregătirea călătoriei turistului.

Principalele sarcini ale furnizorilor de turism aerian includ:

- a) să ofere turiștilor o ofertă cuprinzătoare de evenimente (crearea, promovarea și vânzarea);
- b) atenție asupra relației cu consumatorul atunci când încheie contracte pentru furnizarea de servicii turistice bazate pe transportul aerian la un nivel corespunzător;
- c) protecția drepturilor consumatorilor care rezultă din contractele de furnizare a serviciilor turistice;
- d) responsabilitatea pentru implementarea și organizarea serviciilor (pachete aeriene);
- e) luarea în considerare a oricărui servicii și beneficii suplimentare care alcătuiesc evenimentul turistic complet aferent transportului aerian.

Se știe că traficul aerian crește în principal în perioada vacanțelor. Tot mai mulți turiști vor să viziteze diferite state. Aceasta implică necesitatea de a furniza aeronave suplimentare pentru gestionarea pasagerilor. Cererea uriașă de servicii aeriene de către turiști generează potențiali factori negativi, cum ar fi congestionarea pe aeroporturi, ceea ce duce la întârzieri ale zborurilor sau la revocarea acestora. Aceste elemente provoacă frustrare și supărare pentru turiștii călători, mai ales dacă aceste fenomene anulează planurile de vacanță și anularea sau amânarea întregului tur turistic. Adesea continuarea călătoriei care necesită schimbare nu are rost din cauza întârzierii îndelungate.

În prezent, pentru fiecare persoană care călătorește în Europa, indiferent dacă este cetățean al Uniunii Europene sau cetățean al unei țări terțe, se aplică standarde uniforme care să asigure o protecție eficientă a drepturilor sale ca pasager aerian. Practica arată că operatorii de turism prestatori de transport aerian trebuie să se ocupe de oferirea calitativă a acestor servicii și să informeze prompt și corect clienții lor despre drepturile lor în calitate de pasager aerian. Înainte ca turistul să decidă să călătorească cu avionul, el trebuie să citească cu atenție și să se familiarizeze cu dispozițiile care îl protejează ca pasager în timpul călătoriilor aeriene.

Viitorul turismului în legătură cu dezvoltarea transportului aerian

Transportatorii aerieni efectuează periodic o analiză a traficului aerian. După cum se poate observa, această mișcare are o tendință generală ascendentă, ceea ce înseamnă că există o cerere solidă pentru servicii aeriene. Datorită cererii în continuă creștere pentru călătorii aeriene, producătorii de aeronave au început să producă avioane din ce în ce mai mari, cu o capacitate mai

mare de scaune disponibile, iar transportatorii sunt mai susceptibili să le pună în funcțiune. Datorită unor astfel de soluții, numărul de operații este redus, deoarece un avion poate găzdui de două ori sau chiar de trei ori mai mulți pasageri decât aeronavele existente. Cu toate acestea, acest lucru se poate întâmpla doar pe rutele de distanțe lungi, deoarece numai astfel de aeronave mari pot fi utilizate eficient pe rutele cu cursă lungă.

Turiștii pot alege diferite oferte de la diferite oficii de turism și pot călători într-o clasă și standard pe care o aleg în mod liber. Mulți transportatori aerieni, care au cumpărat astfel de aeronave mari, și-au pregătit deja oferta turistică pentru modelele de aeronave mari.

Apariția transportatorilor aerieni low cost (așa-numitele companii aeriene ieftine) determină ca prețurile билетelor să fie mai ieftine și în afară de asta crește și numărul aeroporturilor (unele dintre ele sunt modernizate și extinse) care servesc turiștii. Mai mult, sunt stabilite noi rute, iar gama lor este extinsă către noi destinații din întreaga lume.

Turiștii pot vizita locuri care sunt departe de casa lor și se pot muta acolo în doar câteva ore sau o zi când iau în considerare destinații situate la câteva mii de kilometri distanță. Un factor important în stimularea unei ponderi din ce în ce mai mari a transportatorilor low-cost pe piața aviației este creșterea numărului de turiști mai puțin bogați, pentru care transportatorii aerieni au introdus pachete speciale de călătorie cu prețuri atractive.

Astăzi este greu să găsești un transportator aerian care să nu țină seama de importanța transportului aerian pentru turism. Cu cât mai mulți transportatori vor crește calitatea aeronavelor lor, oferind în același timp prețuri nu foarte umflate, cu atât cererea de turism va crește mai repede. Standardul adecvat de călătorie aeriană determină atractivitatea excursiilor turistice pregătite. Este vorba despre ceea ce compania aeriană poate oferi unui pasager la bordul aeronavei, ca parte a „serviciilor standard”. Operatorul turistic are capacitatea de a oferi diferite clase de confort turiștilor în dependență de cerințele turiștilor I (economic - cel mai popular și mai ieftin, de afaceri - mai scump, prima clasă - este cea mai scumpă). O astfel de diviziune pe categorii de clase este ofertă de diferite aeronave aparținând diferiților transportatori aerieni. Numai transportatorii low-cost, datorită structurii prețurilor lor, oferă doar o clasă standard pentru pasagerii lor.

Ofertele turistice atractive care să includă un nivel de calitate corespunzător în timpul zborurilor va oferi un stimulent pentru dezvoltarea și viitorul turismului aerian.

Concluzii

Legătura de transport aerian cu turismul a fost întotdeauna vizibilă. Nu există nici o îndoială că dezvoltarea viitoare a industriei turismului depinde de o creștere treptată a serviciilor aeriene. Criza mondială din ultimii ani, atât economică cât și politică, a afectat negativ turismul și aviația, deși acest fenomen nu a fost destul de sever. În curând, însă, a existat o revenire în aceste sectoare din 2011 și de atunci se poate observa o creștere treptată. Piața mondială a aviației crește dinamic în Asia și Orientul Mijlociu. Cu siguranță are un impact asupra atractivității turistice a acestor regiuni, iar harta rutelor este din ce în ce mai mare. Un turist trebuie să ia în considerare siguranța atunci când caută noi destinații și locuri - atât călătorii cu aeronave, cât și o regiune, care este un punct de destinație. Garantarea unui nivel ridicat al calității serviciilor de ambele părți va contribui la dezvoltarea în continuare a industriei turismului și a operatorilor de servicii aeriene.

BIBLIOGRAFIE

1. Mathieson, A., Wall, G., *Tourism: economic, physical and social impacts*, Longman: Harlow, UK, 1982.
2. Cooper, C., Fletcher, J., Gilbert, D., Wanhill, S., *Tourism: principles & practice*, Longman: Harlow, UK, 1993.
3. Holloway, J. C., Robinson, C., *Marketing for tourism*, Longman: Harlow, UK, 1995.

4. Inskip, E., *Tourism planning: an integrated and sustainable development approach*, Van Nostrand Reinhold: New York, 1991.
5. Mill, R. C., *Tourism: the international business*, Prentice Hall International: Englewood Cliffs, New Jersey, USA, 1990.
6. Mathieson, A., Wall, G., *Tourism: economic, physical and social impacts*, Longman: Harlow, UK, 1982.
7. UNWTO, *Tourism Highlights*, 2018,
8. <https://www.e-unwto.org/doi/book/10.18111/9789284419876>
9. Mill, R. C., Morrison, A. M., *The tourism system: an introductory text*, Prentice Hall International: Englewood Cliffs, New Jersey, USA, 1992.
10. Gee, C. Y., Makens, J. C., Choy, D. J. L., *The travel industry*, Van Nostrand Reinhold: New York, 1989.
11. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:12012E/TXT&from=EN>